

Harri Juvonen
Suomen ympäristökeskus

22.10.2015

Muistio

Viite: HE 30/2015 vp , Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016
Asia: Suomen ympäristökeskuksen kannanotot eräisiin pääluokkaa 35 koskeviin määrärahaehdotuksiin

35.10.20 Ympäristövahinkojen torjunta (arviomääräraha)

Määrärahaa ehdotetaan kasvatettavaksi 500 k€ (+ 9%). SYKE pitää ehdotusta kokonaisuutena hyvänä.

SYKE esittää määrärahan käyttöä koskevaan kohtaan seuraavaa täydennystä:
Määrärahaa saa käyttää:

...

4) enintään viittä (5) henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen kohtien 1 ja 2 tehtäviin.

Muutosesitys mahdollistaisi panostuksen erityisesti öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan koulutuksen yhtenäistämiseen koko maassa sekä kemikaalivahinkojen torjuntaan liittyvien valmiuksien lisäämisen. Määrärahan käyttöä ohjaisi tältä osin ympäristöministeriö.

35.10.22 Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa ehdotetaan leikattavaksi 1038 k€ (- 7,5 %). SYKE pitää ehdotusta määrärahan supistamisesta valitettavana.

SYKE on huolissaan siitä, että määrärahan supistaminen vaikeuttaa erityisesti merenhoitoon liittyvien tehtävien toimeenpanoa. Esimerkiksi juuri valmistuneen merenhoidon toimenpideohjelman toimeenpano, vuonna 2015 päättyvän vedenalaisen luonnon monimuotoisuuden inventointiohjelman tulosten hyödyntäminen ja merialueiden tilan mallintaminen saattavat hidastua rahoituksen vähentyessä. Mallintamisen avulla pyritään siihen, että merenhoitoon liittyvät EU- velvoitteet voitaisiin täyttää oleellisesti perinteisiä tapoja kustannustehokkaammin.

SYKE näkee tärkeäksi, että vesistöjen kunnostusverkoston, vesien kunnostusstrategian 2013 ja juuri valmistuneen kansallisen pienvesistrategian toimeenpanon rahoitus voitaisiin turvata. Kunnostusverkosto kunnille ja kansalaisille suunnattu palvelu, jonka tavoitteena varmistaa varmistaa kunnostukseen liittyvä asiantuntijatuki, kun erityisesti ELY- keskusten tuki tulee supistumaan.

Määrärahaa on suunnattu myös pilaantuneen maaperän kunnostamiseen liittyviin tehtäviin. SYKE näkee tärkeäksi, että pilaantuneen maaperän kunnostusmenetelmien osaamisen lisäämiseen ja uusien ratkaisujen laajamittaiseen käyttöönottoon tähtäävien kokeilu- hankkeiden rahoitus voidaan turvata. Kokeiluiden tavoitteena on testata erilaisia teknologioita, riskien hallinnan ratkaisuja ja saada myös referenssejä alalla toimiville yrityksille.

EU tulee julkaisemaan vuoden 2015 lopulla kiertotaloutta koskevan tiedonannon. Tiedonannon tavoitteena on vauhdittaa siirtymistä nykyistä tehokkaampaan materiaalien kierrättämiseen sekä tukea liiketoimintojen laajentumista. SYKE pitää tärkeänä, että vuoden 2017 valtion talousarviossa otetaan huomioon kiertotalouteen liittyvän kokeilu- ja kehittämistoiminnan rahoitus muutoinkin kuin pääosin ravinteiden kierrätykseen tähtäävään rahoituksen kautta.

35.10.61 Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahaa ehdotetaan leikattavaksi 7 200 k€ (- 70%). *SYKE pitää ehdotettua määrärahan leikkausta erittäin valitettavana.*

Leikkaus kohdistuu keskeisiltä osin valtionavustuksiin. Käytännössä esimerkiksi viemäröintiohjelmia tultaneen supistamaan.

SYKE arvioi, että rahoituksen supistuminen esityksen mukaisella tavalla tulee leikkaamaan niin sisävesien kuin rannikkovesienkin tilan parantamiseen tähtäävien toimenpideohjelmien kokonaisrahoitusta merkittävästi, koska valtion rahoitus on useissa tilanteissa välttämätöntä siemenrahoitusta. Erityisesti rannikkovesien sekä jokien tilan paranemisen voidaan ennakoida hidastuvan.

35.10.65 Öljijätmaksulla rahoitettava öljyjätehuolto (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahan ehdotetaan säilyvän ennallaan. *SYKE pitää ehdotusta perusteltuna.*

Vuoden 2016 alkupuolella valmistuu selvitys, jossa tarkastellaan öljyjätehuollon järjestämisen vaihtoehtoja. Mahdolliset muutokset voidaan ottaa huomioon vuoden 2017 määrärahatarpeen valmistelussa.

35.10.70 Alusinvestoinnit (siirtomääräraha 3 v)

Määrärahan käytön muutos edelliseen vuoteen verrattuna johtuu pääosin tutkimusalue Arandan peruskorjaukselle vuonna 2014 myönnetyn valtuuden realisoitumisesta. *SYKE pitää tätä välttämättömänä merentutkimusalue Arandan käytettävyyden varmistamiseksi.*

Merentutkimusalue Aranda tuottaa tietoa Itämeren tilan seurantojen ja Itämeren toimintaohjelman toimeenpanoon, merenhoidon suunnitteluun sekä vedenalaisen luonnon monimuotoisuuden inventointeihin. Tämä mahdollistaa kansallisten velvoitteiden täyttämisen. Aluksen käyttöastetta on pystytty parantamaan merkittävästi vuosien 2014-2015 aikana.

Vuoden 2016 aikana kilpailutetaan ja toteutetaan aluksen peruskorjauksen yksityiskohtainen suunnittelu. Itse peruskorjaustyö on tarkoitus toteuttaa pääosin vuonna 2017-2018. Alus on poissa operatiivisesta käytöstä 3-6 kk kerrallaan. Näille jaksoille on jo suunniteltu korvaavia väliaikaisratkaisuja.